

Memorandum

Külföldiek munkavállalása Ausztriában

21000

1. Általános bevezetés

Az Európai Unióhoz illetve az Európai Gazdasági Térséghez nem tartozó ún. harmadik országok állampolgárainak Ausztriában való munkavállaláshoz szükséges egy engedély a külföldiek foglalkoztatásáról szóló jogszabály, valamint egy további engedély az idegenrendészeti törvény alapján.

Ezt a két engedélyt, azok eltérő tartalma és célja, valamint az illetékes hatóságok különbözősége miatt, két külön eljárásban kell beszerezni. Az engedélyek együttes megszerzésének bevezetését már többször kezdeményezték („egyablakos rendszer“), ennek alkalmazására azonban mindeztidáig csak a „kulcsszemélyzet engedélyezése“ (Zulassung als Schlüsselkraft) és a „letelepedési igazolás“ (Niederlassungsnachweis) kiadása során került sor.

A külföldiek foglalkoztatásáról szóló jogszabály (AusIBG) a külföldiek munkaviszony keretében történő foglalkoztatása esetén munkaerőpiaci- és társadalompolitikai okokból hatósági engedély vagy hatósági igazolás beszerzését írja elő, amelyek kiadására a „munkaügyi központ“ (Arbeitsmarktservice) illetékes.

Wien:

Dr. Maximilian Eiselsberg
Dr. Dieter Natlacen
Dr. Georg Walderdorff
Dr. Raimund Cancola
Mag. Claudia Steegmüller
Dr. Wolfgang Kapek
Dr. Martin Prohaska-Marchried
Mag. Martin Eckel, LL.M.
Dr. Alexander Scheitz

Schwarzenbergplatz 7
A-1030 Wien
Tel.: +43-1-716 55-0
Fax: +43-1-716 55-99
E-Mail: wien@enwc.com

Prag:

Dr. Erwin Hanslik
Mgr. Markéta Deimelová
JUDr. Ivan Rada

U Prašné brány 1
CZ-110 00 Praha 1
Tel.: +420-224 81 92 16
Fax: +420-224 81 92 17
E-Mail: prag@enwc.com

Budapest:

Dr. Andrea Hegedűs
Dr. Géza Katona
Dr. Tibor Gálffy
Dr. Roland Kölcsey-Rieden

Petőfi Sándor u. 11/I/1
H-1052 Budapest
Tel.: +36-1-327 04 07
Fax: +36-1-327 04 10
E-Mail: budapest@enwc.com

www.enwc.com

A tartózkodási engedély kiadását szabályozó idegenrendészeti jogszabály végrehajtására az ún. kerületi közigazgatási hivatalok (Bezirksverwaltungsbehörden), Bécsben a 20. sz. Igazgatóság (Magistratsabteilung 20.), valamint az idegenrendészettel foglalkozó rendőrség (Fremdenpolizei) illetékesek.

Az alábbiakban egy magyar állampolgár Ausztriában történő foglalkoztatásának „alap esetét” fogjuk nagyvonalakban vázolni, a teljesség igénye nélkül, röviden érintve az EU-csatlakozás utáni változásokat is.

2. Kérelem az első alkalommal történő munkavállalás esetén

A vonatkozó jogszabályok az alábbi engedélyek beszerzését írják elő:

2.1 Érvényes munkaerőigényre vonatkozó igazolás (Sicherungsbescheinigung)

Érvényes munkaerőigényre vonatkozó igazolás alapján a munkáltató a jogszerűen beutazott külföldi munkavállaló foglalkoztatására abban az esetben kap engedélyt, amennyiben idegenrendészeti okból a munkavállaló személyével kapcsolatban aggály nem merül fel. Érvényes munkaerőigényre vonatkozó igazolás Ausztriában történő munkavégzésre még nem jogosít!

Az érvényes munkaerőigényre vonatkozó igazolás iránti kérelmet a jövőbeni munkáltató nyújtja be az illetékes munkaügyi központhoz, amely ennek alapján megvizsgálja, hogy az adott munkahelyet belföldi vagy az osztrák munkaerőpiacon munkavállalási engedéllyel rendelkező illetve munkanélküli segélyre jogosult külföldi be tudja-e tölteni. Amennyiben nincs ilyen személy, a munkaügyi központ 4-5 héten belül kiállítja az igazolást.

A kézhezvételt követően a munkáltató eljuttatja az igazolást a külföldi állampolgárnak, aki a saját országában található illetékes osztrák nagykövetségen illetve konzulátuson kérelmezi a tartózkodáshoz való jogcím (Aufenthaltstitel) kiadását. Az Ausztriába való beutazás csak ennek kézhezvételét követően engedélyezett.

2.2 Foglalkoztatási engedély (Beschäftigungsbewilligung)

A foglalkoztatási engedélyt a munkavégzés helye szerint illetékes munkaügyi központ legfeljebb 1 évre bocsátja ki. A foglalkoztatási engedély alapján a munkáltató egy meghatározott külföldi személyt egy pontosan megjelölt munkahelyen foglalkoztathat. A munkáltató személyének vagy az üzem tevékenységének változása esetén új kérelem benyújtására van szükség.

A foglalkoztatási engedély iránti kérelmet akkor lehet benyújtani, ha a külföldi állampolgár a tartózkodásra való jogcímet (Aufenthaltstitel) már kézhez kapta.

A munkavállalás engedélyezéséhez az alábbi követelményeknek kell eleget tenni:

- a bérre- és a munkavégzésre vonatkozó feltételek betartása;
- a munkáltató illetve a munkavállaló az elmúlt 12 hónapban a külföldiek foglalkoztatásáról szóló jogszabály rendelkezéseit nem szegte meg;
- a munkáltató az elmúlt 6 hónapban hasonló munkakörben dolgozó 50 év feletti munkavállalójának nem mondott fel;
- Ausztria egész területére- illetve az egyes tartományokra meghatározott külföldi munkavállalói keret nem lett kimerítve.

A foglalkoztatási engedély kézhezvételét követő 6 héten belül meg kell kezdeni a munkavégzést, ellenkező esetben az engedély hatályát veszti. Erről a munkaügyi központot tájékoztatni kell. A foglalkoztatási engedély a munkaviszony megszűnésével is megszűnik, akkor is, ha a foglalkoztatási engedélyben meghatározott időtartam még nem járt le.

A foglalkoztatási engedély meghosszabbítható; aAz erre vonatkozó kérelmet az engedélyben meghatározott időtartam lejárta előtt kell benyújtani. Ebben az esetben a meghosszabbítás engedélyezéséről való döntés meghozataláig a foglalkoztatási engedély automatikusan meghosszabbodik. A meghosszabbítás iránti kérelmet az engedély lejárta előtt kb. 30 nappal érdemes benyújtani.

2.3 Kulcsszemélyzet munkavállalóként (Schlüsselkraft unselbständig)

Speciális szaktudással rendelkező külföldiek „kulcsszemélyzetként” alkalmazhatók Ausztriában.

A kulcsszemélyzetnek az osztrák munkaerőpiacon keresett szakképesítéssel vagy speciális szaktudással és képességekkel, illetve megfelelő szakmai tapasztalattal kell rendelkeznie.

Ezen kívül az alábbi feltételek közül legalább egynek teljesülnie kell:

- a tervezett foglalkoztatás új munkahelyek teremtéséhez és meglévő munkahelyek biztosításához járul hozzá;
- a külföldi meghatározó befolyást gyakorol a munkahely vezetésére;
- a külföldi főiskolai vagy egyéb szakmailag elismert képesítéssel rendelkezik.

A kulcsszemélyzetként való munkavállalás engedélyezésére irányuló kérelmet a jövőbeni munkáltató nyújtja be a külföldi nevében az illetékes idegenrendészeti hatósághoz (Fremdenbehörde). Kérelmezőnek azonban a külföldi személy minősülni!

Az idegenrendészeti hatóság 3 héten belül megvizsgálja, hogy idegenrendészeti okokból a külföldi letelepedésével kapcsolatban merül-e fel aggály, illetve, hogy figyelembe kell-e venni egy meghatározott keretszámot. Ausztria egész területére illetve az egyes tartományokra megállapított keretszámok a kulcsszemélyzetre nem vonatkoznak. Ebben az esetben a külföldi állampolgár tervezett lakóhelye szerinti tartomány letelepedési rendeletében meghatározott éves keretszámokat kell figyelembe venni.

A vizsgálatot követően az idegenrendészeti hatóság a kérelmet továbbítja az illetékes munkaügyi központnak.

A munkaügyi központ további 3 héten belül megvizsgálja, hogy a kulcsszemélyzetre vonatkozó feltételek fennállnak-e, továbbá, hogy az állás betöltésére alkalmas belföldi (osztrák) vagy az Európai Gazdasági Térség valamely államából származó, illetve idegenrendészetileg belföldinek minősülő külföldi munkanélküli van-e a nyilvántartásában.

A kulcsszemélyzet engedélyezése Ausztria egész területére, egy meghatározott munkáltatónál történő munkavégzésre és 1 éves időtartamra vonatkozik. Ebben az esetben tartózkodásra jogosító engedély beszerzésére nincs szükséges („egyablakos rendszer”). Egy év eltelte után az engedély nem hosszabbítható meg. A külföldre ezt követően a külföldiek foglalkoztatására vonatkozó általános szabályok irányadók.

2.4 Kiküldetés (Entsendung)

A kiküldött munkavállaló Ausztriában telephellyel nem rendelkező munkáltatóval munkaviszonyban álló külföldi állampolgár, akit a munkáltató valamely szerződésében - különösen vállalkozói szerződésében - meghatározott kötelezettség teljesítése érdekében Ausztriában alkalmaz. A kiküldetésre egy konzernen belül is lehetőség van.

Amennyiben a kiküldött munkavállalót 4 hónapnál hosszabb ideig kívánják Ausztriában alkalmazni, a kiküldött munkavállalóra vonatkozó foglalkoztatási engedély (Beschäftigungsbewilligung als Betriebsentsandte); a 4 hónapot meg nem haladó kiküldetés esetén egy ún. kiküldetési engedély (Entsendebewilligung) szükséges. A „rendes” munkavállalási engedéllyel ellentétben a kiküldetés nem irányul a külföldi tartós alkalmazására és Ausztriában való tartózkodására.

A kiküldetésnek alapvetően öt formája van:

- Munkavállalási engedéllyel kiküldött munkavállaló (Betriebsentsandte mit Beschäftigungsbewilligung)
- Kiküldetési engedély (Entsendebewilligung)
- EU-kiküldetési igazolás (EU-Entsendebestätigung)

- Joint Venture-Kiküldetés (Joint-Venture Entsendung)
- Rövid tartamú kiküldetés (Kurzfristige „Entsendung“)

2.5 Keretengedély szezonmunkát végzők számára (Kontingentbewilligung für Saisoniers)

A gazdasági és munkaügyi miniszter rövidtávú munkaerőszükséglet biztosítása érdekében rendelet útján meghatározott gazdasági ágazatok és régiók számára, valamint termésbetakarítás idejére határozott idejű munkaviszonyok létesítésére keretszámokat határozhat meg. A keretengedély érvényességi ideje a 6 hónapot nem haladhatja meg.

2.6 Önkéntes és szünidei gyakornok (Volontär und Ferialpraktikant)

Azoknak a külföldieknek, akiket Ausztriában önkéntes munkavállalóként vagy gyakornokként foglalkoztatnak, nincs szükségük foglalkoztatási engedélyre. Foglalkoztatásuk egy ún. bejelentési igazolás (Anzeigebestätigung) kiadásával történik.

3. Foglalkoztatási engedély meghosszabbítása

A foglalkoztatási engedélyt rendszerint meg lehet hosszabbítani. A kereső tevékenység meghatározott időtartamának eltelte után további lehetőségek is állnak a külföldi rendelkezésére, hogy hosszabb ideig tudjon Ausztriában munkát vállalni.

3.1. Munkavállalási engedély a munkavállaló részére (Arbeitserlaubnis)

A munkavállalónak kibocsátandó munkavállalási engedély lehetővé teszi a külföldi állampolgár számára, hogy két éven keresztül Ausztriában, az engedélyezett tartományban bármely munkáltatónál kereső tevékenységet folytasson.

A külföldi, kérelmére, abban az esetben kapja meg a munkavállalási engedélyt, amennyiben az elmúlt 14 hónapban összesen 52 hetet jogszerűen foglalkoztatták Ausztriában. A keretengedélyeket, a kiküldetés idejét, valamint a gyakornoki időt ennek az időtartamnak a kiszámításánál nem lehet figyelembe venni.

A munkavállalási engedélyt két évre adják ki. A munkavállalási engedély meghosszabbítható, amennyiben a munkavállalót az elmúlt két évben legalább 18 hónapon keresztül, vagy az elmúlt 14 hónapban összesen 52 héten keresztül Ausztriában jogszerűen foglalkoztatták.

3.2. További munkavállalásra jogosító engedély (Befreiungsschein)

A további munkavállalásra jogosító engedély biztosítja a külföldinek, hogy 5 éven keresztül Ausztria egész területén kereső tevékenységet folytasson.

3.3. Letelepedési igazolás (Niederlassungsnachweis)

Leteledési igazolás egy korlátlan időre szóló jogcím, amely Ausztria egész területén való tartózkodásra és ott történő munkavállalásra jogosít.

4. Munkavállalás az EU-csatlakozás után

4.1 Első fázis

A csatlakozás időpontjától (2004. május 1.) 2006. április 30. napjáig az Ausztriában való munkavállalás tekintetében a mindenkor nemzeti jogszabályok, valamint a csatlakozó állampolgárok országaira vonatkozó kétoldalú egyezmények alkalmazandók.

4.2 Második fázis

2006. május 1. napjától kezdődően a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nemzeti jogszabályaikat illetve kétoldalú egyezményeiket 2009. április 30. napjáig továbbra is alkalmazzák, erre vonatkozó döntésükről azonban tájékoztatni kell az Európai Bizottságot. Ennek elmaradása esetén a munkaerő teljes szabadsága érvényesül.

4.3 Harmadik fázis

A munkaerőpiacra való bejutásra vonatkozó nemzeti jogszabályok illetve kétoldalú egyezmények 2011. április 30. napjáig hatályban tarthatók, amennyiben a munkaerő szabad áramlásának bevezetése a munkaerőpiacon súlyos zavarokat okozna illetve ennek veszélye fennáll. Minderről az Európai Bizottságot megfelelően tájékoztatni kell.

5. Összefoglalás

A külföldiek foglalkoztatásáról szóló jogszabályok hatálya alá eső külföldi állampolgárok Ausztriában akkor foglalkoztathatók, amennyiben a munkáltató a munkavállaló foglalkoztatására foglalkoztatási engedélyt, kulcsszemélyzet foglalkoztatása esetén erre vonatkozó engedélyt vagy kiküldetési engedélyt kap, illetve bejelentési igazolás kiállítására kerül sor. Ezen kívül még azokban az esetekben is, amennyiben a külföldi mint munkavállaló munkavállalási engedéllyel, további munkavállalásra vonatkozó engedéllyel vagy letelepedési engedéllyel rendelkezik.

Figyelem! Az első alkalommal történő munkavállalás megkezdése előtt rendszerint egy érvényes munkaerőigényre vonatkozó igazolást kell beszerezni!

Bécs, 2003. december 4.

Dr. Gálffy Tibor ügyvéd
t.galffy@enwc.com